

جهان در آستانه جنگ‌های سایبری

آمریکا و اروپا نگران ورود جهان به دوران جنگ‌های سایبری هستند.

آمریکا و اروپا نگران ورود جهان به دوران جنگ‌های سایبری هستند. شناسایی کرم کامپیوتری «استاکس‌نت» به این بحث دامن زده است. خطر چنان جدی است که روسیه پیشنهاد عقد «پیمان چند جانبه منع جنگ‌های سایبری» را مطرح کرده است.

دو دهه پیش، کارشناسان کامپیوتر نسبت به احتمال آغاز حمله‌های غافلگیرکننده به شبکه‌های کامپیوتری هشدار دادند. در سال 2007 میلادی، این هشدار جنبه عملی به خود گرفت. سرویس‌های اطلاعاتی روسیه، شبکه‌های اینترنتی استونی و گرجستان را مورد حمله قرار دادند و فلج کردند.

کرمی برای خرابکاری‌های بزرگ

حمله روس‌ها به شبکه‌های اینترنتی استونی و گرجستان به عنوان "جنگ روانی اینترنتی" طبقه بندی شد. اما با کرم کامپیوتری استاکس‌نت، ثابت شده است که جنگ سایبری، دیگر یک رویای علمی نیست. برای نخستین بار، چیزی کشف شده که کارش خرابکاری در تاسیسات بزرگ فنی است.

پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) در نسخه استراتژیک تازه خود در برابر تبدیل فضای مجازی به میدان جنگ واکنش نشان داده است. حمله‌های سایبری احتمالا می‌توانند در آینده سبب ایجاد شکاف در میان اعضای ناتو شوند. ایالات متحده آمریکا، یک فرماندهی سایبری تاسیس کرده و ارتش آلمان، گردانی از رزمندگان کامپیوتری را به خدمت گرفته است. دست کم ارتش‌ها، خطر را جدی گرفته‌اند.

ویرانگر، مثل حمله نظامی

به نوشته زودوییچه ساینونگ، جنگ سایبری می‌تواند همان ویرانگری را داشته باشد که جنگ نظامی دارد. ویروسی مثل استاکس‌نت توان خرابکاری در کارخانجات شیمیایی و خطوط لوله نفت و گاز را هم دارد. از طریق این حمله‌ها، انسان‌ها نیز ممکن است کشته شوند. دست‌کم سناریوهای هولناکی که یک کشور را کاملا فلج کنند و به بهای جان صدها نفر تمام شوند، قابل تصور است. اما برخلاف پرتاب موشک‌ها، تشخیص این که حملات سایبری از کجا هدایت می‌شوند و چه کسانی مسئول آن هستند، سخت دشوار است. هک‌هایی که در خدمت سرویس‌های دولتی هستند می‌توانند هویت خود را به خوبی پنهان سازند یا آگاهانه گمراهی ایجاد کنند. حتی اگر امکان دنبال کردن سرخ حمله در یک کشور باشد، نمی‌توان به صورت خودکار این حمله را به حساب دولت گذاشت. حمله به استونی و گرجستان را کرملین با رضایت نادیده گرفت، اما خود عامل آن نبود.

نقش چین و روسیه

اغلب صحبت از امکان حمله سایبری از چین یا روسیه در میان است. اما استفاده از سلاح سایبری می‌تواند به عنوان وسیله‌ای ارزان برای کشورهای به لحاظ نظامی ضعیف‌تر و گروه‌های تروریستی هم جذابیت داشته باشد. اما فرماندهی سایبری آمریکا، درست مثل گروه سایبری ارتش آلمان، تنها بر دفاع از شبکه‌های نظامی تسلط ندارد. هر دو در حال توسعه توانایی‌های جنگ سایبری خود هستند. این که در چه شرایطی سلاح‌های سایبری به کار گرفته می‌شوند، یک مساله به شدت محرمانه است. آیا این سلاح فقط برای استفاده در جریان جنگ‌ها در نظر گرفته شده؟ یا این که حمله با یک کرم کامپیوتری به تاسیسات صنعتی یک کشور، اگر مانع از پیامدهای احتمالی یک حمله نظامی شود، دارای توجیه قانونی است؟

به دلیل فقدان پایه‌های قانونی، پاسخ ساده و روشنی برای این پرسش وجود ندارد. روسیه پیشنهاد عقد یک پیمان چندجانبه شبیه منشور ممنوعیت سلاح‌های شیمیایی را مطرح کرده است. این می‌تواند دست کم نقطه حرکتی برای یک بحث بین‌المللی باشد. بیش از همه ایالات متحده آمریکا با این پیشنهاد خویشتندارانه برخورد می‌کند.

میانجی‌گری اروپا

آمریکایی‌ها، پیشنهاد روسیه را تلاشی برای محدود کردن برتری خود می‌دانند. قرار است اروپایی‌ها نقش میانجی را در این بحث به عهده بگیرند. آن‌ها بیشترین علاقه را به محدود ساختن جنگ‌های سایبری نشان می‌دهند. زیرا اروپا در حالی که به اندازه آمریکا به تکنولوژی اطلاعات وابسته است، تاکنون برای حفظ خود در برابر حملات دیجیتال کار چندانی نکرده است.

دویچه وله